

Särtaxa

En kommun har beslutat att utvidga verksamhetsområdet till att omfatta ett nytt område med anledning av att vattentjänsterna behöver ordnas i ett större sammanhang med hänsyn till skyddet av miljön. Det aktuella området, som består av ca 40 fastigheter, är redan bebyggt men är inget typiskt omvandlingsområde. Kommunen ansåg att införandet av en särtaxa var nödvändigt på grund av områdets glesbygdskaraktär, de stora tomterna, förekomsten av befintlig bebyggelse samt ett bergigt och kuperat landskap som kräver dyrbara sprängningsarbeten. Utbyggnaden innebar betydande kostnader som det inte är skäligt att fördela på VA-kollektivet i övrigt.

En fastighetsägare har överklagat beslutet om att införa särtaxa och anförde i huvudsak följande skäl. Kommunen valde en teknisk lösning trots att samma behov hade kunnat tillgodoses betydligt billigare och enklare på annat sätt. Dessutom kan det inte vara riktigt att fördela anläggningskostnaden med lika stora andelar på de fritidsboende och fastboende.

VA-nämnden konstaterade inledningsvis att vattentjänstlagen stadgar att kostnaderna för den allmänna va-anläggningen ska fördelas på de avgiftsskyldiga enligt vad som är skäligt och rättvist. Om vattentjänsterna för en viss eller vissa fastigheter på grund av särskilda omständigheter medför kostnader som i beaktansvärd omfattning avviker från andra fastigheter i verksamhetsområdet, ska dock avgifterna bestämmas med hänsyn till skillnaderna.

Syftet med särtaxan är att huvudmannen ska ha en möjlighet att differentiera taxan efter lokala förhållanden. Vilka kostnadsskillnader som avses med uttrycket ”beaktansvärd omfattning” har inte fastlagts av lagstiftaren eller praxis. En utgångspunkt har angetts vara att skillnaderna i vart fall ska överstiga 20 procent. Om det endast är fråga om några få fastigheter krävs större skillnader.

Det nu aktuella särtaxeområdet avses omfatta ca 40 fastigheter. När det gäller huruvida kostnaderna för utbyggnaden i beaktansvärd omfattning avviker från andra fastigheter i verksamhetsområdet har kommunens utredning visat att anläggningskostnaderna per fastighet överstiger den genomsnittliga anläggningskostnaden med ca 30 procent. Kommunen har även redovisat att utbyggnaden är underfinansierad och med den föreslagna särtaxan skulle enligt kommunens uppgifter avgifterna täcka 85 procent av anläggningskostnaderna. Utan särtaxan skulle täckningsgraden ha blivit maximalt 65 procent. För jämförelseområdena har genomsnittlig täckningsgrad angetts vara ca 88 procent.

Kommunen har även redovisat att förutsättningarna för utbyggnaden i området skiljer sig mot vad som har gällt för jämförelseområdena eftersom det är ett redan bebyggt område med större tomter. Dessutom är landskapet bergigt och kuperat vilket medfört dyra sprängningsarbeten. Avslutningsvis konstaterar VA-nämnden att det inte finns några lagliga förutsättningar att, som sökanden önskat, sätta ned anläggningsavgifterna på grund av att det är fråga om fritidsboenden.

VA-nämnden finner att kostnadsskillnaderna får anses vara beaktansvärda och därför av sådan storlek att de kan motivera en särtaxa.

VA-Nämndens beslut: BVa 69 Va 66/10

Gilbert Nordenswan